

deSingel

Internationale Kunstcampus

BLAUWE ZAAL

GROTE PODIA

B'ROCK
ol.v. **FRANK AGSTERIBBE**
DO 31 JAN 2013

ism. HAVEN VAN ANTWERPEN hoofdsponsor deSingel

Haven van
Antwerpen

2012-2013 VOCAL BAROK VOOR KERK & OPERA

B'ROCK & ZWEEDS RADIO KOOR
OLV. PETER DIJKSTRA
VR 21 SEP 2012

IL GIARDINO ARMONICO
OLV. GIOVANNI ANTONINI
ZO 7 OKT 2012

B'ROCK
OLV. FRANK AGSTERIBBE
DO 31 JAN 2013

LE CONCERT SPIRITUEL
OLV. HERVÉ NIQUET
DO 14 MRT 2013

CAPPELLA MEDITERRANEA & CHOEUR DE CHAMBRE DE NAMUR
OLV. LEONARDO GARCIA ALARCÓN
VR 19 APR 2013

inleiding **Christine Dysers / 19.15 uur / blauwe foyer**

begin **20.00 uur**
pauze omstreeks **20.55 uur**
einde omstreeks **22.15 uur**

teksten programmaboekje **Christine Dysers**
vertalingen Italiaans libretto **Johan Wijnants**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

B'ROCK
FRANK AGSTERIBBE muzikale leiding
LENNEKE RUITEN, ROBIN JOHANSEN
sopraan

ARCANGELO CORELLI (1653-1713)

Concerto Grosso, opus 6 nr 2 in F

13'

Vivace

Allegro

Grave - Andante largo - Allegro

GEORG MUFFAT (1653-1704)

Suite in d, 'Nobilis Juventus'

14'

Ouverture

Entrée d'Espagnols

Air pour les Hollandais

Gigue pour des Anglois

Gavotte pour des Italiens

Menuet pour des François

Menuet II

GEORG PHILIPP TELEMANN (1681-1767)

Suite in Bes, 'Völker-Ouverture', TWV55:B5

21'

Ouverture

Menuets 1 & 2

Les Turcs

Les Suises

Les Moscovites

Les Portugais

Les Boiteaux

Les Coureurs

PAUZE

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685-1759)

Cantate 'Aminta e Fillide', HWV83

55'

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ...
betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen.
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.
Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLAverVIER,
Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

Grand café deSingel

open alle dagen 9 > 24 uur
informatie en reserveren +32 (0)3 237 71 00
www.grandcafedesingel.be
drankjes / hapjes / snacks / uitgebreid tafelen

Arcangelo Corelli. Schilderij van Hugh Howard, ca. 1700 © Faculty of Music, Oxford University

AMINTA E FILLIDE

De Van Dale definieert de term 'barok' als zijnde "onregelmatig, grillig"; een veelzeggende definitie voor een stijlperiode die zo divers en veelzijdig is. Aan de hand van een aantal verborgen parels van grootmeesters zoals Corelli, Muffat, Telemann en Händel neemt B'Rock de luisteraar mee op een muzikale reis doorheen de barokperiode in al haar facetten: van Duitsland tot Italië, van instrumentaal tot vocaal, van intiem tot majestueus.

Openen doet B'Rock met werk van **Arcangelo Corelli** (1653-1713). Ondanks de relatief beperkte omvang van zijn oeuvre, was deze Italiaanse violist en componist behoorlijk invloedrijk. Zo was hij niet alleen een van de eerste componisten ooit die bekendheid verwierf door het schrijven van louter instrumentale muziek, maar legde hij omstreeks 1680 ook de basis voor de ontwikkeling van een volledig nieuw muzikaal genre: het concerto grosso, dat op korte tijd gans Europa zou veroveren.

In essentie bestaat een concerto grosso uit een constante dialoog tussen twee muzikantengroepen: een kleinere solistengroep of concertino enerzijds en het volledige orkest; de tutti-groep of ripieno anderzijds. Bij die afwisseling staat voornamelijk het spelen met het dynamisch contrast van de luide en majestueuze tutti-partijen tegenover de intiemere, virtuoze solo's centraal. Van de twaalf **concerti grossi** van Corelli die in 1714 postuum gepubliceerd werden als zijn **Opus 6**, staat vanavond het tweede op het programma. Deze bundel vertegenwoordigt het absolute hoogtepunt van Corelli's oeuvre, waarin de compositorische stijl van de componist zijn volle maturiteit bereikte.

Het eerste, volledig instrumentale luik van dit programma wordt afgesloten met twee orkestsuites van respectievelijk Georg Muffat (1653-1704) en Georg Philipp Telemann (1681-1767). Dit genre ontwikkelde zich gedurende de 17de en 18de eeuw vanuit de traditie van de hofdansen en wordt gekenmerkt door de opeenvolging van een aantal kortere instrumentale dansvormen, zoals bijvoorbeeld de rustige Allemande, de snelle Gigue en het timide doch vrolijke Menuet.

De Duitse componist en organist **Georg Muffat** verwierf zijn bekendheid grotendeels doordat hij als eerste de typisch Franse en Italiaanse muziekstijlen introduceerde in het Duitse muziklandschap. In zijn bundel 'Flori-legium Secundum' (1698), een verzameling van acht suites voor strijkers en basso continuo, is de invloed van de muziek van Jean-Baptiste Lully, de hofcomponist van de Franse koning Lodewijk XIV, dan ook duidelijk

Georg Philipp Telemann

merkbaar. Deze Franse stijl wordt gekenmerkt door de gesyncopeerde, hoekige ritmiek en de duidelijk afgetekende melodielijnen, die minder virtuoos zijn dan die binnen de Italiaanse stijl. In **'Nobilis Juventus'**, de eerste suite van de bundel, demonstreert Muffat vakkundig zijn kennis van de andere verschillende Europese dansstijlen. Na een inleidende Overture neemt 'Nobilis Juventus' de luisteraar achtereenvolgens mee naar Spanje, Nederland, Engeland, Italië en Frankrijk. Elegantie en ingehouden emotie staan hierbij steeds centraal.

Georg Philipp Telemanns 'Völker-Overture' is dan weer een eerder luchtige en humoristische opeenvolging van muzikale volksporetten, waarin op subtiele wijze verschillende Europese nationale stijlen worden verwerkt. In tegenstelling tot de eerder klassieke Franse, Italiaanse en Spaanse dansen van Muffat, integreert Telemann in deze suite iets meer exotische stijlen voor de tijd. Zo portretteert hij in de afzonderlijke bewegingen onder meer luierende Portugezen en briesende Zwitsers. In de derde beweging, 'Les Turcs', gebruikt Telemann onder meer lang aangehouden pedaalnoten in de bas en een aantal onverwachte harmonische wendingen om de muziek een typisch Turkse klank mee te geven. De vijfde beweging, 'Les Moscovites', krijgt dan weer een ietwat parodistische bijklank door de stereotiepe zware tred van de Moskovieten, die Telemann op wel zeer expliciete wijze aanwezig stelt. Dat deze suite door de componist de bijnaam 'Klingende Geographie' of vrij vertaald 'klinkende aardrijkskunde' meekreeg, hoeft dan ook niet te verwonderen.

Het sluitstuk van de avond is echter **'Aminta e Fillide'** (1706/7), een grootschalige Italiaanse cantate van barokgrootmeester **Georg Friedrich Händel** (1685-1759). Het werk werd gecomponeerd in opdracht van de Romeinse markies Francesco Maria Marescotti Ruspoli (1672-1731). Deze mecenas bood Händel niet alleen de kans om de Italiaanse operastijl aan te leren, maar ook om te componeren voor vrouwenstemmen, wat een groot taboe was in het pauselijke Rome.

Vanaf de late 17de eeuw tot het midden van de 18de eeuw was de cantate, naast de opera en het oratorium, één van de belangrijkste vocale genres in Europa. Dit typisch barokke muziekgenre wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van één of meer vocale stemmen, die instrumentaal worden begeleid. De vroege cantate bestond uit een opeenvolging van sterk contrasterende secties, maar tegen het begin van de 18de eeuw evolueerde het genre naar een duidelijk tweeledige structuur: twee aria's, waarbinnen een virtuoze en expressieve zangstijl centraal staat en die telkens worden voorafgegaan door een recitatief; een eerder sobere, quasi declamatorische passage.

Georg Friedrich Händel. Schilderij van Philippe Mercier ca. 1730

'Aminta e Fillide' is een knap staaltje barokmuziek, met passages die variëren van een vrij eenvoudige aria met basso continuo-begeleiding tot erg complexe arrangementen voor vier strijkers. Door de ensemblebegeleiding lijkt deze cantate af en toe iets weg te hebben van de grote broer van het genre: de opera. Ook het subtiele gebruik van tekstexpressie dat Händel in dit werk hanteert, draagt sterk bij tot de dramatische impact ervan. Ondanks deze sterk affectieve geladenheid, blijft een soort plechtstatigheid het ganse werk overheersen. Toch onderscheidt de cantate zich van de opera door het achterwege blijven van enige enscenering. Van scenische handelingen of fysieke interactie tussen personages is dus geen sprake in een cantate, hoewel er steeds een duidelijke verhaallijn aanwezig is.

'Aminta e Fillide', ook bekend onder de titel 'Arresta il passo', is een typisch pastoraal drama. De cantate beschrijft het verhaal van de erotomane herder Amyntas, die er langzaam maar zeker in slaagt het hart van de kuise nymf Phyllis te veroveren. Zoals het een pastoraal drama betaamt, vindt dit alles plaats in een idyllische, plattelandse setting.

De aanwezigheid van een Sinfonia als inleidende beweging is standaard binnen het genre van de barokke cantate, maar krijgt in 'Aminta e Fillide' een wel zeer merkwaardige invulling. De Sinfonia zwelt namelijk aan tot een enorme razernij in de strijkers, wat de vlucht van de nymf Phyllis van haar aanbidder Amyntas symboliseert. Het einde van de Sinfonia komt erg bruusk, met de roep van herder Amyntas om te stoppen met lopen: "Arresta il passo!", wat meteen het eigenlijke begin van de cantate signaleert.

Dat Händel ook zelf onder de indruk was van zijn prestatie, werd later bewezen door het feit dat hij een groot aantal van de bewegingen uit 'Aminta e Fillide' bijna volledig overnam in zijn opera's 'Agrippina' (1709) en 'Rinaldo' (1711). Hoewel dergelijk recyclen van bestaande composities een veelgebruikte praktijk was gedurende de ganse barokperiode, verwierven deze opera's over de eeuwen heen ironisch genoeg veel meer faam dan het originele 'Aminta e Fillide', dat lange tijd een verborgen meesterwerk bleef.

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Aminta e Fillide ossia “Arresta il passo”

1. OVERTURE

Aminta

Arresta il passo, ninfa,
di questo cor empia tiranna!
e se il duol che m'affanna
come figlio d'amor udir non vuoi,
soffri almen, spietata,
come effetto crudel de scherni tuoi.

2. ARIA

Aminta

Fermati, non fuggir!
lasciami pria morir,
Fillide ingrata.

Scorgi la mia costanza,
poi, se rigor t'avanza,
scacciami dal tuo sen,
bella ostinata.

RECITATIVO

Aminta

Questa sol volta almeno
odi le mie querele,
ascolta i miei sospiri.

Fillide

Tu mi chiami crudele
senz'avvederti ancora
quanto lontan dal giusto erri e deliri.

Aminta

Dunque l'amarti e l'adorarti, o cara,
stimmi una follia?

Fillide

Seguir chi fugge e chi l'amor disprezza
è proprio d'alma a delirare avvezza.

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Amyntas en Phyllis ofwel “Houd halt”

1. OUVERTURE

Amyntas

Houd halt, nimf,
wrede tiran van dit hart!
en als je het leed niet wil aanhoren
dat me treft als kind van Amor,
lijd er dan maar onder, meedogenloze,
- dat is het wrede gevolg van jouw smalen.

2. ARIA

Amyntas

Stop, niet vluchten!
laat me eerst sterven,
ondankbare Phyllis.

Ervaar mijn standvastigheid,
en als je alsnog streng blijft,
verjaag me dan uit je hart,
stuurse schone.

RECITATIEF

Amyntas

Aanhoor toch tenminste
deze ene keer mijn klacht,
luister naar mijn zuchten.

Phyllis

Jij noemt mij wreed,
maar je wordt nog niet gewaar
hoe ver jij van het rechte pad bent en dwaalt.

Amyntas

Dus jou beminnen en aanbidden, liefste,
beschouw je als waanzin?

Phyllis

Mensen achtervolgen die vluchten en die de liefde minachten
is typisch voor een geest die zichzelf nogal eens te buiten durft gaan.

3. ARIA

Fillide

Fiamma bella che al cielo s'invia,
s'Euro infido gli nega l'affetto,
cangia a forza l'usato sentier.

Così ancora se cruda, se ria,
te discaccio da questo mio petto
volgi altrove l'amante pensier.

RECITATIVO

Fillide

Credi a miei detti, Aminta,
e lascia in pace me, che per genio
e per costume antico
ho troppo in odio l'amorosa face.

Aminta

Come in odio aver puoi
quella face d'amor che ogni momento
si vede sfavillar ne' lumi tuoi?

4. ARIA

Aminta

Forse che un giorno
il dio d'amore
potrebbe al core
piaga formarti
che sia mortal;

Che bel mirarti
allor languire
penar, soffrire
l'aspre punture
d'acuto stral.

RECITATIVO

Fillide

In vano, in van' presumi
scuotere il mio pensier, ché di Cupido
l'arco schernisco e dello stral mi rido.

3. ARIA

Phyllis

Een mooie vlam die zich naar de hemel richt,
maar van de ontrouwe Euros ⁽¹⁾ tegenwind krijgt,
verandert noodgedwongen haar pad.

Zo vraag ik jou nu ook, omdat ik jou
wreed en gewild uit mijn hart verjaag,
om je liefdevolle gedachten elders te richten.

RECITATIEF

Phyllis

Geloof mijn woorden, Amyntas,
en laat mij met rust, want door mijn voorbestemming
en de oude gebruiken
heb ik een grote afkeer van het liefdesvuur.

Amyntas

Hoe kan je haat koesteren
tegen de liefdesvlam die ik ieder moment
kan zien flakkeren in je ogen?

4. ARIA

Amyntas

Misschien dat op een dag
de liefdesgod
in je hart een wonde
kan slaan
die fataal blijkt.

Hoe mooi kan ik dan kijken
hoe je smacht,
afziet, lijdt,
bij het harde prikken
van zijn scherpe pijl.

RECITATIEF

Phyllis

Vergeefs, vergeefs probeer je me
op andere gedachten te brengen, want ik versmaad
de boog van Cupido en lach om zijn pijlen.

Aminta

Deh! per pietà, rispondi,
ninfa bella e crudele,
se ti specchiasti mai nel rio, nel fonte,
come amor non ascondi,
di tua rara beltade;
e se ami e se conosci
del tuo volto gentil tutti i tesori,
perché non brami ancor che altri l'adori?

Fillide

Perché non vuò, pastor,
che il fonte e il rio
s'accrescan coll'umor del pianto mio.

5. ARIA

Fillide

Fu scherzo, fu gioco
chi disse che il foco
del nume di Gnido
contento ci dà;

Quel cor che non pena
nell'aspra catena
così per diletto
cantando sen v`a.

RECITATIVO**Fillide**

Libero pi`è fugga dal laccio e i giorni
coll'aura sol di libertà respiri.

Aminta

Quei che sembran martiri
che han faccia di tormenti
d'ogni amator nel seno,
Fillide, in un baleno
si cangiano in piaceri ed in contenti.
Dunque se ciò t'affrena
vieni pur lieta, o cara,
incontro alla dolcissima catena.

Fillide

Taci pastor, non più!

Amyntas

Toe, alsjeblieft, antwoord,
mooie en wrede nimf,
als je ooit jezelf bekeken hebt in het beekje, in de bron,
waarom houd je de liefde voor jouw zeldzame schoonheid
dan niet verborgen?
En als je ervan houdt
en al de schatten van je lieve gezicht kent,
waarom verlang je dan nog niet dat anderen het aanbidden?

Phyllis

Omdat ik niet wil, herder,
dat die bron en dat beekje moeten aanzwellen
met het vocht van mijn tranen.

5. ARIA

Phyllis

Het was een grapje, een spelletje,
wie ooit beweerde dat het vuur
van de godheid van Knidos ⁽²⁾
ons tevreden stelt.

Een hart dat niet lijdt
in harde ketenen
kan zo voor zijn plezier
al zingend heengaan.

RECITATIEF**Phyllis**

Wie vrij is, moet vluchten voor die ketting,
en in zijn leven enkel de lucht van de vrijheid ademen.

Amyntas

Wat eerst een marteling lijkt,
die aan iedere minnaar
een vertrokken gezicht belooft,
Phyllis, verandert in een flits
in plezier en voldoening.
Dus als dat je tegenhoudt,
treed dan nu opgewekt, liefste,
de allerzachtste keten tegemoet.

Phyllis

Zwijg, herder, geen woord meer!

Aminta

Come? Dunque, crudele,
più ascoltarmi non vuoi?

Fillide

No, perché han troppa forza i detti tuoi.

Aminta

Ah! Barbara, inumana,
se la giusta cagione dell'amor mio
nel mio parlar comprendi,
come di pari ardor tu non t'accendi?

6. ARIA

Aminta

Se vago rio
fra sassi frange
l'amato argento
al fin contento
posa nel mare...

il ciglio mio (3)
che sempre piange
non trova seno
che ponga freno
al suo penare.

RECITATIVO**Fillide**

D'un incognito fuoco
già sento a poco a poco
le vampe entro del seno.
Mia cara pace, addio!
vuol di me vendicarsi il cieco dio.

7. ARIA

Fillide

Sento che il dio bambin
col strale suo divin
m'ha il sen piagato;

e già questo mio cor
più non ricusa amor
ed è cangiato.

Amyntas

Wat? Wrede, je wil dus
niet meer naar me luisteren?

Phyllis

Neen, omdat je woorden teveel kracht hebben.

Amyntas

Ah, wreedaard, onmens,
als je de juistheid van mijn liefde
uit mijn woorden begrijpt,
waarom ontvlam jij dan niet in eenzelfde vuur?

6. ARIA

Amyntas

Terwijl een helder beekje,
dat zijn geliefde zilver
tussen de stenen breekt,
uiteindelijk tevreden
in de zee tot rust komt...

vinden mijn ogen,
die immer wenen,
nimmer een hart
dat mijn lijden
doet stoppen.

RECITATIEF**Phyllis**

Ik voel onbekende vlammen
al beetje bij beetje
mijn hart in vuur zetten.
Mijn lieve vrede, vaarwel!
De blinde Amor wil zich op mij wreken.

7. ARIA

Phyllis

Ik voel dat de kindgod
met zijn goddelijke pijl
mijn hart verwond heeft;

en dit hart van mij
wijst de liefde al niet meer af
en is veranderd.

RECITATIVO**Aminta**

Felicissimo punto in cui nel seno
la mia fiamma ti giunge
e l'amoroso dardo il cor ti punge.

8. ARIA

Aminta

Al dispetto di sorte crudele
costante e fedele
quest'alma sarà;

ché se Filli ad amarmi si muove
son chiare le prove
di sua fedeltà.

RECITATIVO**Fillide**

Vincesti, Aminta, e l'amoroso affanno
per dichiararmi affato
di libertade priva
già nell' anima mia si fa tiranno;
ma con tanta dolcezza
usa i rigori che il rio martoro,
quando mi giunge in seno,
veste manto di gioia e di tesoro.

9. ARIA

Fillide

È un foco quel d'amore
che penetra nel core
ma come? Non si sa.

S'accende a poco a poco
ma poi non trova loco
e consumar ti fa.

RECITATIVO**Aminta**

Gloria bella di Aminta
mirar Fillide vaga
dalla sua fedeltà costretta e vinta.

RECITATIEF**Amyntas**

Wat een gelukkig moment, waarin
mijn vuur tot jouw hart doordringt
en de liefdespijl daar prikt.

8. ARIA

Amyntas

Ook als het lot wreed is,
zal deze ziel
standvastig en trouw zijn.

Want als Phyllis zich roert om mij te beminnen
zijn dat heldere bewijzen
van haar trouw.

RECITATIEF**Phyllis**

Je hebt gewonnen, Amyntas, en het liefdesleed
verklaart mij nu al volkomen
van alle vrijheid gespeend
en heerst tyranniek over mijn ziel;
maar de liefde wendt zijn gestrengheid
met zoveel zachtheid aan, dat het vreselijke lijden
in mijn hart gehuld wordt
in een mantel van vreugde en rijkdom.

9. ARIA

Phyllis

De liefde is een vuur
dat binnendringt in het hart,
maar hoe? Dat weet niemand.

Het wakkert langzaam aan,
maar heeft snel te weinig plaats
en verteert je helemaal.

RECITATIEF**Amyntas**

Wat een mooie voldoening dat Amyntas
nu kan zien hoe de bevallige Phyllis
door zijn trouw gebonden en overwonnen is.

Fillide

Si, si, vincesti...

Aminta

...ed io fedele amante...

Fillide

...ed io sempre costante...

Fillide

...dirò che non fu mai vana speranza
vincer l'altrui rigor con la costanza.

Aminta

Ridir potrò che spargere querele
non fu mai vista indarno alma fedele.

10. ARIA

Aminta

Chi ben ama non paventi
di trovar un dì pietà;

ché ministre dei contenti
son costanza e fedeltà.

RECITATIVO**Aminta**

E pur Filli vezzosa
risolvi di dar pace alle mie pene?

Fillide

La mia gioia, il mio bene,
altri non è che Aminta,
e questo core
arde tutto per te d'immense amore.

Phyllis

Ja, ja, je hebt gewonnen...

Amyntas

...en ik ben je trouwe minnaar...

Phyllis

...en ik zal standvastig zijn...

Phyllis

...en zeggen dat het nooit ijdele hoop was
om andermans hardvochtigheid te overwinnen met standvastigheid.

Amyntas

En ik kan verklaren dat het voor een trouwe ziel
nooit zinloos gebleken is om zijn te beklag te doen.

10. ARIA

Amyntas

Wie oprecht bemint, mag gerust zijn
dat hij op een dag medelijden zal vinden;

want de voorsprekers van tevredenheid
zijn standvastigheid en liefdestrouw.

RECITATIEF**Amyntas**

En zal je dan nu, bekoorlijke Phyllis, besluiten
om mijn verlangens rust te schenken?

Phyllis

Mijn vreugde, mijn goed,
is niets anders dan Amyntas,
en dit hart brandt
helemaal voor jou in immense liefde.

11. ARIA

Fillide

Non si può dar un cor
sì felice in amor
come il cor mio.

Quel bene che mi piace
sente la stessa face
ed hanno le nostre alme
un sol desio.

RECITATIVO

Aminta e Fillide

O felice in amor dolce tormento
se partorisce al fin gioie e contento!

12. DUETTO

Aminta e Fillide

Per abbatter il rigore
d'un crudel spietato core
forte scudo è la costanza
e il valor di fedeltà.

Volga al cielo i sguardi, ai numi
chi al fulgor di quei bei lumi
vuol nutrire la speranza
di trovar un dì pietà.

11. ARIA

Phyllis

In de liefde kan er
geen gelukkiger hart
bestaan dan het mijne.

Die schat die mij bevalt
voelt dezelfde vlam
en onze zielen hebben
maar één verlangen.

RECITATIEF

Amyntas en Phyllis

O wat een zoete gelukkige liefdeskwelling,
als ze uiteindelijk het leven schenkt aan vreugde en tevredenheid!

12. DUET

Amyntas en Phyllis

Om de onwrikbaarheid
van een wreed meedogenloos hart
te ondergraven, vormen standvastigheid
en trouw een sterk schild.

Keer uw blikken naar de hemel en de goden,
gij die in de schittering van die mooie ogen
de hoop wilt voeden om op een dag
medelijden te vinden.

- ⁽¹⁾ Euros is in de klassieke mythologie de god van de oostenwind, broer van Zephyros (westen), Boreas (noord) en Notos (zuiden). Hij werd geassocieerd met de herfst, met verandering en vernieling. Ovidius bijvoorbeeld noemt hem arrogant en dreigend (Heroides XI, 9 en 14).
- ⁽²⁾ Vermoedelijk wordt verwezen naar Aphrodite, godin van de liefde. Aan haar was een belangrijke tempel gewijd in de stad Knidos in het Griekenland van de Oudheid, tegenwoordig in Turkije. Met dergelijke mythologische raadseltjes werd het geleerde publiek uitgedaagd.
- ⁽³⁾ Deze aria vormt het keerpunt in de cantate en bouwt op een vergelijking die in één zin een soort mini-sonnet vormt in de trant van Petrarca. Om de structuur van de da capo-aria te doen werken, voegt Händel in het contrasterende B-deel het woordje 'ma' (maar) toe om de tegenstelling in de verf te zetten, ook al werkt dan de tekst in zijn geheel niet meer. De herhaling van het A-deel eindigt bijgevolg met een betekenisvolle tekstuele suspens, die de ommekeer bij Phyllis aankondigt.

B'ROCK

Barokorkest B'Rock werd in 2005 opgericht op initiatief van klavecijnist, componist, dirigent Frank Agsteribbe, contrabassist Tom Devaere en de cultuurmanagers Hendrik Storme en Tomas Bisschop. Het orkest is gehuisvest in Gent. Barokorkest B'Rock is ontstaan uit zijn voor vernieuwing en verjonging in de wereld van de oude muziek. De vaste kern bestaat uit een twintigtal musici uit binnen- en buitenland, gespecialiseerd in de historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk. Barokorkest B'Rock onderscheidt zich door een uitvoeringsgerichte en stijlbewuste manier van spelen waarbij expressie en intensiteit centraal staan. In zijn programmakeuze verbindt het orkest vaste waarden uit de barokliteratuur met minder gekend repertoire uit de 17de en 18de eeuw; en kiest het voor een gedurfde programmering waarin oude én nieuwe muziek elkaar ontmoeten en bevruchten. Daarnaast schenkt het orkest bijzondere aandacht aan de uitvoering en creatie van hedendaagse muziek op maat van zijn historisch instrumentarium. Onder de noemer B'Rock XS ontwikkelt het orkest grensoverschrijdende programma's in kamermuziekbezetting. Barokorkest B'Rock doet regelmatig een beroep op toonaangevende solisten en gastdirigenten zoals Eduardo Lopèz Banzo, Kristian Bezuidenhout, Christopher Moulds, Alexander Melnikov, Peter Dijkstra of René Jacobs. Als medeoprichter van het orkest staat ook klavecijnist Frank Agsteribbe regelmatig aan het hoofd van het orkest. Per seizoen speelt het orkest een dertigtal concerten in binnen- en buitenland. Zo is het orkest geregeld te gast op de Vlaamse podia van Gent (Muziekcentrum de Bijloke, Gent Festival van Vlaanderen), Brussel (Bozar, Kaaitheater, Klarafestival, Kunstenfestivaldesarts, Flagey), Antwerpen (deSingel, Amuz), Brugge (Concertgebouw, MAfestival); maar ook op internationale festivals en concertlocaties (Het Concertgebouw Amsterdam, De Doelen Rotterdam, Festival Oude Muziek Utrecht, Operadagen Rotterdam, Konzerthaus Berlin, Innsbrucker Festwochen der alten Musik, Musikfestspiele Potsdam Sanssouci, het Styriarte Festival in Graz, Wigmore Hall Londen,...). In 2012 debuteerde Barokorkest B'Rock in de Munt onder leiding van René Jacobs. Opera en avontuurlijk muziektheater vormen een belangrijk onderdeel van de artistieke werking, waarbij B'Rock structurele partnerships aangaat met vooraanstaande operahuizen zoals De Munt, Muziektheater Transparant en LOD. Barokorkest B'Rock geniet de structurele steun van de Vlaamse Gemeenschap, de Stad Gent en de Provincie Oost-Vlaanderen. www.b-rock.org

FRANK AGSTERIBBE

Frank Agsteribbe (*1968) is een veelzijdig musicus die zich profileert als dirigent, klavierspeler en componist. Binnen al zijn activiteiten zoekt hij naar een directe expressie, plasticiteit en levendige kleurrijkheid, dit zowel

in opera - als dirigent en continuo - als in barok- of hedendaagse muziek. Vooral de raakvlakken tussen muziek uit de 17de of 18de eeuw met de muziek van vandaag genieten zijn bijzondere interesse. Als continuospeler werkte hij bij de meest vooraanstaande Vlaamse barokensembles (La Petite Bande, Collegium Vocale, Huelgas Ensemble, Anima Eterna) waarmee hij wereldwijd concerteerde. Samen met contrabassist Tom Devaere richtte hij in 2005 een nieuw, jong en dynamisch barokorkest op: B'Rock, waarbij hij zowel klavecijnist als (gast)dirigent is. Ter gelegenheid van het Haydnjaar 2009 bracht Frank Agsteribbe een cd uit met vroege klaviermuziek van Joseph Haydn. Als dirigent is Frank Agsteribbe actief in verschillende domeinen: opera, oude muziek en hedendaagse muziek. Hij dirigeerde Mozarts 'Zauberflöte', 'The Rake's Progress' van Stravinsky, 'Oronte' van Marc' Antonio Cesti, 'La Dafne' van Marco da Gagliano en 'Orfeo' van Ferdinando Bertoni. Met het Teatro Sao Carlos uit Lissabon dirigeerde hij in november 2008 'L'Italiana in Algeri' van Rossini. Hij werkte als assistent mee aan 'Le Vin Herbé' van Frank Martin (Ruhrtriennale 2007), 'Le Nozze di Figaro', 'Jenufa', 'Prova d'Orchestra' van Giorgio Battistelli, 'L'Italiana in Algeri' van Rossini en 'Dido and Aeneas' van Purcell. Hij dirigeerde tevens werk van Mahler (Symfonie 4), Britten (Spring Symphony), Schönberg, Haydn (Nelson Mass), Puccini (La Bohème), Beethoven (Symfonieën 5 en 6) en Brahms (Symfonie 1). Hij leidde B'Rock in werk van John Cage, Arvo Pärt en Frank Nuyts, alsook in Vivaldi en Händel. Hij leidde B'Rock en het Collegium Vocale in de creatie van 'De Judaspasie' van Dominique Pauwels. Frank Agsteribbe is eerste dirigent bij het vocaal ensemble Canto LX in Luxemburg. Daarnaast zet hij zich bijzonder in voor oude muziek uit Vlaanderen: zo hercreëerde hij muziek van Fiocco, Brehy, Vanden Gheyn, di Martinelli, ... Frank Agsteribbe heeft inmiddels meer dan 80 composities op zijn naam staan, waarvan het grootste gedeelte geschreven werd in opdracht, ondermeer van Radio 3/Klara, Transparant, Vlaams Radio Orkest, Concertgebouw Brugge, de Bijloke, Koninklijk Conservatorium Antwerpen, November Music, Il Gardellino ... Meer dan 40 van zijn composities werden opgenomen op cd of radio, en werden over de hele wereld uitgezonden (USA, Canada). Belangrijke creaties vonden plaats in Brazilië, Berlijn (Konzerthaus en Deutsche Oper) en het Gaudeamus Festival in Amsterdam. Sinds 1989 is Frank Agsteribbe docent aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen, waar hij ook als dirigent en projectleider voor oude muziek werkt en er de academisering mee uitbouwt.

LENNEKE RUITEN

De sopraan Lenneke Ruiten studeerde zang bij Maria Rondel en Meinard Kraak in Den Haag en opera aan de Bayerische Theaterakademie in München. Daarnaast volgde zij lessen bij Elly Ameling, Robert Holl, Hans Hotter, Robert Tear en Walter Berry. In 2002 won Lenneke op het

Internationaal Vocalisten Concours in 's-Hertogenbosch vijf prijzen, waaronder de eerste prijs en de publieksprijs. Lenneke Ruiten debuteerde als Susanna (Le Nozze di Figaro) in het Prinzregententheater München. Daarna volgden onder meer Yniold (Pelléas et Mélisande), Ksenia (Boris Godoenov) bij de Nationale Reisopera, Blondchen (Die Entführung) op het Schleswig Holstein Musik Festival, Falke en Hüter der Schwelle (Die Frau ohne Schatten) bij De Nederlandse Opera Amsterdam en Gabriel in de wereldpremière van Rob Zuidams opera 'Adam in Ballingschap', ook bij De Nederlandse Opera, Despina (Cosi fan tutte) en Armida (Rinaldo) tijdens het Festival de Beaune, Pamina bij Opéra de Lausanne en St. Gallen, Almira (Rinaldo) in Lausanne. In 2011 maakte Lenneke Ruiten haar debuut tijdens de Salzburger Festspiele in 'Die Frau ohne Schatten' olv. Christian Thielemann. In 2011/12 was Lenneke als gast verbonden aan het Landestheater Salzburg voor de Mozartproductie 'Musica Speranza'. Op het concertpodium is Lenneke Ruiten een veelgevraagd soliste. Zij trad onder meer op met de Wiener Philharmoniker, The English Baroque Soloists, The Monteverdi Choir, Mozarteum Orchester Salzburg, Akademie für Alte Musik Berlin, Tonhalle Orchester Zürich, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Wiener Akademie, Accademia Bizantia, Le Cercle de l'Harmonie, met dirigenten als John Eliot Gardiner, Christian Thielemann, Marek Janowski, Helmuth Rilling, Frans Brüggen, Alessandro de Marchi, Ton Koopman, Ottavio Dantone ea. op festivals als Salzburger Festspiele, BBC Proms, Bachfest Leipzig, Prague Spring Festival, Brighton, Aldeburgh Festival, Lucerne Festival en Holland Festival. Behalve voor het opera- en concertvak koestert Lenneke een grote liefde voor het lied. Daarin werkt zij samen met de pianisten Thom Janssen en Rudolf Jansen. Ze zong recitals in het Concertgebouw Amsterdam, Wigmore Hall Londen en Kaisersaal Frankfurt. Hoogtepunten dit seizoen zijn Mendelssohns 'Ein Sommernachtstraum' met Iván Fischer in Berlijn, een wereldtournee met Telemanncantates olv. Ton Koopman, Mendelssohns 'Lobgesang' met het Mahler Chamber Orchestra olv. Andrés Orozco-Estrada, 'Il Ritorno d'Ulisse' (Minerva) in Baden-Baden en Parijs olv. Emmanuelle Haïm (in een cast met o.a. Magdalena Kozená en Rolando Villazón).
www.lennekeruiten.com

ROBIN JOHANSSSEN

De Amerikaanse sopraan Robin Johanssen stond reeds onmiddellijk na haar studies op de planken van het Lincoln Center New York en Carnegie Hall. Een studiebeurs bracht haar naar de Deutsche Oper Berlin waar ze een jaar later ensemblelid was. In 2003 maakte ze haar debuut als 'Ein junger Hirt' in 'Tannhäuser' olv. Christian Thielemann op de Bayreuther Festspiele, waarna ze de volgende vijf seizoenen als 'Junger Hirt' en 'Waldvogel' in 'Siegfried' te horen was. Van 2005 tot 2007 was ze vast ensemblelid van de opera in Leipzig, in de rollen van Gretel, Marzelline,

Blonde, Valencienne, Susanna en Pamina. In 2008 begon Robin Johanssen haar freelance carrière met bijzondere affiniteit voor het barokke en klassieke repertoire. Zopas was ze in de Vlaamse Opera te zien als Pamina in een nieuwe productie van 'Die Zauberflöte'. Recent zong Johanssen in Händels 'Saul' olv. Helmuth Rilling met de Internationale Bachakademie in Stuttgart en in 'Carmina Burana' met het Baltimore Symphony Orchestra olv. Marin Alsop. Ze werkt regelmatig samen met dirigenten als Alessandro De Marchi, Attilio Cremonesi, Bruno Weil, Robert King, Sebastian Weigle, Ottavio Dantone en Rafael Frühbeck de Burgos en is een vaste gast op het Festival Innsbruck, Oregon Bach Festival en het Lucerne Festival.

www.robinjohanssen.com

B'ROCK

muzikale leiding

Frank Agsteribbe

1ste viool

Rodolfo Richter (concertmeester)

Sara DeCorso

Varoujan Doneyan

Marie Haag (altviool in Muffat)

2de viool

Jivka Kaltcheva

Maite Larburu

Liesbeth Nijs (altviool in Muffat)

David Wish

altviool

Luc Gysbregts

Manuela Bucher

cello

Kate Haynes

Rebecca Rosen

contrabas

Tom Devaere

hobo

Benoit Laurent

Stefaan Verdegem

fagot

Tomek Wesolowski

luit

Wim Maesele

klavecimbel

Frank Agsteribbe

BINNENKORT IN DESINGEL

A CAPELLA

EXAUDI olv. JAMES WEEKS

madrigalen van **MONTEVERDI, GESUALDO, MORGAN HAYES, CLAUDIA MOLITOR** creaties van **FILIP RATHÉ, CHRISTIAN WOLFF, MICHAEL FINNISSY, STEFANO GERVASONI, EVAN JOHNSON**

Exaudi © Owen Richards

WO 27 FEB 2013 blauwe zaal / 20 uur
INLEIDING Mark Delaere blauwe foyer / 19.15 uur
€ 22,18 basis **€ 18,14** -25/65+ **€ 8** -19 jaar

architectuur theater dans muziek

WWW.DESINGEL.BE

T +32 (0)3 248 28 28
DESGUINLEI 25 / B-2018 ANTWERPEN

WORD **FAN** VAN DESINGEL OP **FACEBOOK**

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

FAC STAD ANTWERPEN

Haven van
Antwerpen

Klerck

SORA

dS

DE GROENE
AMSTERDAMMER

Knack

CANVAS

hoofdsponsor

mediasponsors